

Concern-financiering: enkele aandachtspunten

Wieneke Lisman

Vaak zal een ondernemer uit het oogpunt van risicobeheersing of om fiscale redenen besluiten om verschillende activiteiten en activa onder te brengen in afzonderlijke vennootschappen. Meestal is sprake van een holdingvennootschap, die ook het management over de groep voert, met daaronder de werkmaatschappijen met elk hun eigen activiteiten. Daarbij heeft dan elke vennootschap haar eigen rechten en plichten, maar is onderling sprake van een zekere (organisatorische) samenhang. Wil de groep een financiering bij een bank

aantrekken, dan zal die bank gewoonlijk zoveel mogelijk zekerheden willen verkrijgen. Een gebruikelijke eis bij zo'n financiering is dat alle groepsvennootschappen zich jegens de bank hoofdelijk verbinden tot terugbetaling van het krediet en/of dat zij zekerheden op hun activa verstrekken. Denk bijvoorbeeld aan een pandrecht op vorderingen of voorraad- en inventariszaken of een hypotheekrecht op een onroerende zaak. Wanneer een groepsvennootschap als leningnemer en/of zekerheidsgever betrokken wordt bij een concernfinanciering of wanneer u zelf aan groepsvennootschappen een krediet verstrekt, is het van belang om met een aantal aspecten rekening te houden. In dit artikel wordt op die aspecten nader ingegaan.

Doeloverschrijding

Een belangrijk punt van aandacht bij het aangaan van een concernfinanciering en het verstrekken van de bijbehorende zekerheden, is het voorkomen van doeloverschrijding. Artikel 2:7 van het Burgerlijk Wetboek ("BW") bepaalt: "Een door een rechtspersoon verrichte rechtshandeling is vernietigbaar, indien daardoor het doel werd overschreden en de wederpartij dit wist of zonder eigen onderzoek moest weten; slechts de rechtspersoon kan een beroep op deze grond tot vernietiging doen." Of het verstrekken van

Wieneke Lisman

bepaalde zekerheden doeloverschrijding oplevert, dient per vennootschap die zichzelf of haar activa verbindt zelfstandig te worden beoordeeld.

Het doel van de vennootschap is opgenomen in haar statuten en wordt gewoonlijk ruim omschreven. De letterlijke bewoording van de statutaire doelomschrijving is echter niet alleszeggend.¹ Om het vennootschappelijk doel vast te stellen, is immers niet doorslaggevend hoe het doel in de statuten is omschreven, maar dienen alle omstandigheden in aanmerking te worden genomen. Zo ook dient met de concernverhoudingen rekening te worden gehouden.²

Heeft een vennootschap in strijd met haar doel gehandeld, bijvoorbeeld door een pandrecht te verstrekken ten behoeve van derden terwijl dit niet onder haar doelomschrijving valt, dan is die rechtshandeling vernietigbaar. Wordt die rechtshandeling vervolgens ook vernietigd, dan is het pandrecht niet langer geldig en kan de financier zich daarop niet beroepen.

1. HR 16 oktober 1992, RvdW 1992/226 (De Wereld) en HR 20 oktober 1996, NJ 1997/149 (Playland).
2. HR 7 februari 1992, nr. 7889, RvdW 1992, 45 (Astro).

De financier heeft dan minder verhaalsmogelijkheden dan hij in eerste instantie voor ogen had. Ook voor de overige verbonden groepsvennootschappen of bijvoorbeeld de bestuurder die zich voor de verplichtingen van de groep borg heeft gesteld, kan dit nadelig uitpakken. Er valt immers een verhaalsobject weg, waarmee het risico om zelf te worden aangesproken toeneemt.

Een beroep op doeloverschrijding kan overigens alleen gedaan worden door de vennootschap die haar doel heeft overschreden. In de praktijk zal dit met name spelen als bij de vennootschap een nieuwe directie wordt aangesteld, of een curator wordt benoemd, die aldus later bekend is geworden met het gebrek. Derden, zoals externe schuldeisers, komt geen beroep op artikel 2:7 BW toe.

Vennootschappelijk belang

Bij het aangaan van een financiering en het maken van bijbehorende afspraken zal de bestuurder zich steeds moeten afvragen of het belang van de vennootschap is gediend met de bewuste rechtshandeling. Uit de rechtspraak³ volgt dat

3. HR 18 april 2003, JOR 2003, 160 (Rivier de Lek/Van de Wetering), r.o. 3.5.1 en Pres. Rb. Arnhem 28 december 1987, KG 1988/37 (Amstelland) en Rechtbank Amsterdam, 10 december 2003, JOR 2004/116 (Keizers q.q./ SNS).

zekerheidsstelling door een dochtervennootschap ten gunste van een concernfinanciering in beginsel geacht moet worden in het belang van de dochtervennootschap te zijn, maar dat dit onder omstandigheden anders kan zijn. Dit laatste speelt met name als sprake is van disproportionaliteit. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de situatie dat een dochtervennootschap zekerheid stelt voor een aan de moedervennootschap verstrekt krediet, terwijl de dochtervennootschap daarvan zelf niet (in)direct profiteert en zij een duidelijke eigen identiteit en economische zelfstandigheid heeft en heel goed in staat wordt geacht buiten het concern te opereren.⁴

Ook blijkt uit de rechtspraak⁵ dat wanneer het bestuur van een dochtervennootschap wordt geconfronteerd met beleidsvoornemens op concernniveau die naar het oordeel van het bestuur in strijd zijn met het belang van de vennootschap, het bestuur een enquêteprocedure kan entameren om zich op die manier tegen het concernbeleid

4. Zie o.a. Hof Den Haag, 27 juni 1968, NJ 1978/43 (Begraafplaats Nieuw Eykenduynen).

5. Hof Amsterdam OK, 23 januari 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:209, JOR 2017/96 (Kaal/Masten) en Hof Amsterdam OK, 4 april 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:1088, JOR 2018/179 (Marinoffs).

te weren. Ook als de zekerheidsstelling door de groepsvennootschap haar eigen continuïteit voorzienbaar in gevaar brengt, kan de conclusie gerechtvaardigd zijn dat het vennootschappelijk belang niet gediend is met de zekerheidsstelling.⁶

Tegenstrijdig belang

Verder dient bij het maken van afspraken in het kader van een concernfinanciering rekening te worden gehouden met het leerstuk van het tegenstrijdig belang. De hoofdregel is dat de bestuurder zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming dient te richten. Daarbij geldt op basis van de jurisprudentie⁷ dat het aangaan van een concernfinanciering in beginsel geacht wordt in het belang van alle betrokken groepsvennootschappen te zijn, aangezien zij allen geacht worden daarvan te profiteren.

Dit neemt niet weg dat bij concernfinancieringen het leerstuk

-
6. Rechtbank Den Haag (Vzr.) 7 augustus 2002, ECLI:NL:RBSGR:2002:AG8152, JOR 2002/173 (Babcock).
 7. Zie HR Rivier de Lek/Van de Wetering, voornoemd en HR 3 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:363.

van het tegenstrijdig belang wel relevant kan zijn. Dit speelt bijvoorbeeld als een bestuurder bij een bepaalde transactie een persoonlijk belang heeft dat strijdig is met het belang van de vennootschap en hij of zij zich bij de besluitvorming daarover niet in staat had mogen achten om het belang van de vennootschap en de daaraan verbonden onderneming met de vereiste integriteit en objectiviteit te behartigen. Te denken valt aan de situatie waarin het bestuur van een groepsvennootschap besluit om tegen een onzakelijk hoge rente een financiering aan te trekken bij de zoon van een van de bestuurders van die vennootschap.

Speelt zo'n situatie, dan mag de betreffende bestuurder op grond van artikel 2:239 lid 6 BW niet deelnemen aan e beraadslaging en besluitvorming over de transactie. Dit is overigens anders als de statuten anders bepalen. Maar bepalen de statuten dat niet, dan maakt niet-naleving van de tegenstrijdigbelangregeling het besluit ex artikel 2:15 lid 1 sub a BW vernietigbaar. Op die vernietigbaarheid kan een beroep worden gedaan door eenieder die een redelijk belang heeft bij naleving van de bepaling. Voor een geslaagd beroep op vernietiging dienen de concrete omstandigheden die zo'n tegenstrijdig belang meebrengen steeds concreet gemaakt te worden.

“
Het tijdig maken van goede afspraken als financier is key en kan veel problemen achteraf voorkomen.
”

Wel geldt dat slechts het interne bestuursbesluit dat aan de transactie ten grondslag ligt, vernietigbaar is; de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de bestuurder wordt niet aangetast. Het belang van de tegenstrijdigbelangregeling is daarmee nog maar beperkt. De door de vennootschap aangegane transactie is immers wel geldig en dus bindend voor de vennootschap.

Toch kan onder het geldende regime een in strijd met artikel 2:239 lid 6 BW genomen besluit soms vergaande gevolgen hebben voor de bestuurder. Een bestuurder die, hoewel hij daarbij een tegenstrijdig belang had, toch een bepaald bestuursbesluit genomen heeft waaraan uitvoering is gegeven en waardoor de vennootschap schade heeft geleden, kan namelijk voor die schade aansprakelijk gesteld worden op grond van artikel 2:9 of 6:162 BW.

Hoewel op basis van de geldende rechtspraak het bestaan van een tegenstrijdig belang niet snel wordt aangenomen bij de zekerheidstelling in het kader van een concernfinanciering,⁸

8. HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA0033, NJ 2007/420 (Bruil/Kombex) en HR 3-3-2017, ECLI:NL:HR:2017:363, JOR 2017/84.

is het wel van belang steeds na te gaan of dit risico zich in een concrete situatie voordoet en – zo ja – daarmee bij de besluitvorming rekening te houden.

Regres

Een ander aspect dat geregeld een rol speelt bij concernfinancieringen is regres. Indien, zoals in de praktijk vaak voorkomt, alle groepsvennootschappen zich hoofdelijk jegens de bank hebben verbonden tot terugbetaling van het krediet, dan kan elke groepsvennootschap afzonderlijk voor het hele bedrag van de financiering aangesproken worden door de bank (de zogenaamde 'externe aansprakelijkheid'). Ook als de bank dan alle groepsvennootschappen aanspreekt, kan het best zo zijn dat uiteindelijk toch slechts één van hen tot volledige inlossing van de bankschuld overgaat en de andere vennootschappen niets aan de bank betalen. Dit betekent echter niet dat de andere (niet-betalende) hoofdelijk verbonden vennootschappen dan 'off the hook' zijn. In de externe verhouding jegens de bank is de schuld dan weliswaar gekweten, maar op grond van de wet verkrijgt de hoofdelijk schuldenaar die aan de bank betaald heeft daardoor in beginsel een zogenaamde 'regresvordering' op haar hoofdelijk verbonden medeschuldenaren die niet aan de bank betaald hebben

(de zogenaamde 'interne aansprakelijkheid'). Het wettelijk regresstelsel, zoals opgenomen in artikel 6:10 BW, bepaalt namelijk dat iedere betalende hoofdelijk schuldenaar een regresvordering verkrijgt op de overige hoofdelijke medeschuldenaren voor het gedeelte dat hij meer aan de schuldeiser betaald heeft dan hem in de interne verhoudingen aangaat. We spreken dan over de 'interne draagplicht', waarbij de betalende schuldeiser verhaal kan nemen op zijn medeschuldenaren voor 'hun deel'. Dit wordt ook wel aangeduid als 'het nemen van regres'.

In de praktijk komt het geregeld voor dat een partij zich mede verbindt voor een schuld van een vennootschap die haar in de interne verhoudingen geheel niet (of slechts deels) aangaat. Denk aan een bestuurder, aandeelhouder of familielid, die een borgtocht verstrekt aan de bank. De borg is zelf geen kredietnemer en profiteert zelf niet van het krediet. Hij stelt uitsluitend zekerheid ten behoeve van de hoofdschuldenaar, niet meer en niet minder.

Ook de borg verkrijgt door betaling aan de financier aldus een regresvordering op de hoofdschuldenaar. Omdat de borg zelf in het geheel niet van het krediet heeft geprofiteerd, is hij niet intern draagplichtig en zal hij 100%

van zijn vordering op de hoofdschuldenaar kunnen verhalen (mits deze verhaal biedt uiteraard).

Een borgtocht is een speciale vorm van hoofdelijkheid, met eigen kenmerken. De in de overeenkomst gebruikte term ('hoofdelijkheid' of 'borgtocht') is echter niet doorslaggevend voor de juridische kwalificatie ervan. Steeds zal inhoudelijk beoordeeld moeten worden of het krediet de derde die zich mede verbindt in de interne verhoudingen wel aangaat. Is dat niet zo, dan is de facto sprake van een borgtocht. Heeft de derde wel van de financiering geprofiteerd, dan is hij 'gewoon' aan te merken als een hoofdelijk schuldenaar en zijn de regels van borg niet van toepassing.

Houd er daarbij wel rekening mee dat op basis van de geldende jurisprudentie als hoofdregel (die weerlegd kan worden als de omstandigheden daartoe aanleiding geven) geldt dat een groepsvennootschap geacht wordt (in)direct te profiteren van een aan het concern verstrekt krediet. Volgens de Hoge Raad is daarbij *"niet zozeer van belang of de vennootschap daadwerkelijk het krediet voor haar eigen activiteiten heeft aangesproken, maar of zij geacht wordt, deel uitmakend van het concern, direct of indirect toegang gekregen te hebben tot dat krediet en of het krediet haar*

*in die zin ten goede is gekomen."*⁹ Daarbij speelt ook een rol *"wie de lening of het krediet heeft gebruikt of te wier beschikking de lening is gekomen, alsmede op alle overige omstandigheden van het geval."*¹⁰ Dit betekent dus dat bij groepsfinancieringen als hoofdregel geldt dat alle verbonden groepsvennootschappen intern draagplichtig zijn, en wel voor gelijke delen. Dit is slechts anders als de omstandigheden van het geval tot een andere interne draagplicht leiden.

Hoe de hoogte van deze draagplicht in een concrete situatie voor een groepsvennootschap berekend moet worden, is aan de hand van de genoemde vuistregels soms niet erg duidelijk. In de praktijk wordt voor de bepaling van de interne draagplicht vaak gewicht toegekend aan het zogenaamde 'profijtbeginself'. Daarbij wordt dan gekeken naar de mate waarin elk van de hoofdelijk verbonden groepsvennootschappen direct of indirect van het krediet hebben geprofiteerd. Dit is veelal niet eenvoudig en kan leiden tot lastige discussies.

-
9. HR 18 april 2003, JOR 2003/160 (Rivier de Lek/Van de Wetering), r.o. 3.5.1 – 3.5.3.
 10. HR 13 juli 2012, JOR 2012/306 (Janssen/JVS Beheer), r.o. 6.2.

Wil men dergelijke latere discussies voorkomen, dan kan het aldus verstandig zijn over de hoogte van de draagplicht vooraf duidelijke afspraken te maken en deze schriftelijk vast te leggen. Ook is het verstandig om – waar door betaling aan de financier door een hoofdelijk verbonden groepsvennootschap regresvorderingen ontstaan – deze vorderingen administratief te verwerken in de rekening-courantverhoudingen met de andere groepsvennootschappen. Daarmee ontstaat duidelijkheid en wordt toekomstige discussie (bijvoorbeeld met een opvolgend bestuurder of curator van de vennootschap) over de hoogte van de regresvordering voorkomen. Ook voorkomt men hiermee dat verrekening in rekening-courant van bedragen waarop men recht heeft, maar die administratief nog niet in de rekening-courant verwerkt zijn, in geval van faillissement mogelijk niet meer toelaatbaar is.

Daarbij dient men zich te realiseren dat de interne draagplicht niet verandert als (in de externe verhouding) de bank aan één bepaalde groepsvennootschap kwijting verleent voor haar vordering, bijvoorbeeld omdat die vennootschap uitreedt uit de groep. Het feit dat de bank afstand doet van haar vorderingsrecht jegens een hoofdelijk verbonden groepsvennootschap heeft namelijk uitsluitend gevolg

voor de externe aansprakelijkheid jegens de bank. In de interne verhoudingen tussen de groepsvennootschappen onderling blijft de interne draagplicht van de uitgetreden vennootschap onveranderd. Het is goed hier bedacht op te zijn op het moment dat een vennootschap uit de groep treedt, bijvoorbeeld bij een verkoop van die vennootschap aan een derde partij. Om te voorkomen dat men tot in lengte der jaren nog met een (toekomstige) regresvordering geconfronteerd kan worden, zal de uittreedende groepsvennootschap met zijn medeschuldenaren kwijting van de toekomstige regresvorderingen moeten afspreken.

Ook het moment van betaling door een groepsvennootschap kan nog verschil uitmaken voor de vraag of verhaal genomen kan worden op de medeschuldenaren. Dit is bijvoorbeeld relevant als een andere groepsvennootschap een WHOA-akkoord aanbiedt aan haar schuldeisers. Op grond van artikel 370 lid 2 jo. 160 van de Faillissementswet (“Fw”) geldt immers dat een derde (die borg staat, medeschuldenaar is of derde-zekerheid heeft verschaft) onverkort door de schuldeiser kan worden aangesproken, dus ook na de totstandkoming van het WHOA-akkoord. Dat is op zich normaal, maar artikel 370 lid 2 Fw bepaalt tevens dat een borg, medeschuldenaar of derde-zekerheidsverschaffer

voor het bedrag dat hij na homologatie van het akkoord voldoet, geen verhaal kan en mag nemen op de schuldenaar. Betaalt hij echter voordat het akkoord gehomologeerd is, dan verkrijgt hij wel een subrogatie/regresvordering, waarvoor hij dan meedeelt in het akkoord.

Subrogatie

Een ander aspect dat bij groepsfinancieringen kan spelen is subrogatie. Subrogatie kan zich in meerdere gevallen voordoen. Bijvoorbeeld in de situatie waarin een hoofdelijk schuldenaar of borg voor meer dan het gedeelte dat hem in de onderlinge verhouding aangaat een schuld voldoet aan de schuldeiser (zie artikel 6:12 en 7:850 lid 3 BW). Maar ook bijvoorbeeld (a) als een aan een derde toebehorend goed voor een vordering wordt uitgewonnen of (b) als een derde een vordering voldoet omdat een hem toebehorend goed voor de vordering is verbonden (zie artikel 6:150 BW).

Kort gezegd betekent subrogatie dat de schuldenaar of derde die de schuld in zo'n geval delgt, in de rechten van de oorspronkelijk schuldeiser treedt. De vordering van die schuldeiser gaat voor het meerdere, dus voor meer dan het gedeelte dat de schuldenaar of derde in de interne verhouding aangaat, door subrogatie op hem over. De subrogatie strekt

ertoe de positie van de betalende schuldenaar te versterken tegenover medeschuldenaren en derden. Door de subrogatie treedt deze immers – ten belope van het door hem betaalde bedrag – in de nevenrechten van de oorspronkelijke schuldeiser, waaronder ook eventuele zekerheidsrechten en voorrechten die de schuldeiser kon inroepen tegenover de medeschuldenaren.

Bij concernfinancieringen is dit iets dat veelvuldig voorkomt. Stel bijvoorbeeld dat er een groep is met een holding en twee dochtervennootschappen A en B, waarbij alleen de holding en A het krediet als hoofdelijk schuldenaren aangaan. Als zekerheid voor de terugbetaling van het krediet verkrijgt de bank een eerste recht van hypotheek op het bedrijfspand van B en pandrechten op vorderingen van A. Als de holding en A het krediet niet terugbetalen wanneer het opeisbaar is, kan B de bankschuld inlossen ter voorkoming van een uitwinning van het hypotheekrecht op haar bedrijfspand. Doordat de bankschuld ten laste van B gedelgd is, treedt B daarmee van rechtswege in de rechten van de bank als schuldeiser; daarmee verkrijgt zij een vordering op de holding en A, maar ook de door A aan de bank verstrekte pandrechten op de debiteuren. B zou aldus vervolgens kunnen overgaan tot uitwinning van de pandrechten op de debiteuren van A Groepsvennootschappen die zich hoofdelijk verbinden of

zekerheden verstrekken dienen dan ook bedacht te zijn op deze subrogatiemogelijkheid.

Regres en subrogatie veelal uitgesloten in kredietdocumentatie

Een derde die zich als medeschuldenaar of als zekerheidsverstrekker verbindt en vervolgens de bank inlost, dient er wel op bedacht te zijn dat regres en subrogatie vaak in de bankdocumentatie zijn uitgesloten. Op die manier tracht de bank te voorkomen dat zij, zolang zij niet volledig is ingelost, niet met concurrerende schuldeisers te maken krijgt. Ook een achterstelling van regres- en subrogatievorderingen bij de vordering van de bank komt geregeld voor. Voor een partij die zich (bijvoorbeeld als borg of zekerheidsverstrekker) jegens de bank heeft verbonden en vervolgens een groot deel van het krediet inlost, ook al heeft zij niet geprofiteerd van het krediet, kan dit erg nadelig zijn. Door dergelijke bedingen kan deze dan immers geen verhaal meer nemen. Het is verstandig hier alert op te zijn.

Actio pauliana

Voorts kan het voorkomen dat het verstrekken van zekerheden (zoals een pandrecht) door een groepsvennootschap jegens een derde-financier benadelend is voor de gezamenlijke

schuldeisers of een individuele schuldeiser van die vennootschap. Onder omstandigheden kan dit dan leiden tot vernietiging van die verpanding op grond van de actio pauliana, die wordt ingesteld door de benadeelde schuldeiser of (in geval van faillissement) door de curator namens de gezamenlijke schuldeisers.

Om met succes een beroep op de actio pauliana te kunnen doen moet voldaan zijn een aantal (cumulatieve) vereisten. Er dient sprake te zijn van:

- i. een onverplichte rechtshandeling: daarvan is sprake wanneer het pandrecht wordt verstrekt zonder dat daarvoor een rechtsgrond is aan te wijzen;
- ii. benadeling in de verhaalsmogelijkheden van de crediteur/ de gezamenlijke crediteuren door c.q. namens wie de actio pauliana wordt ingeroepen: daarvan is in de regel sprake als de positie van de crediteur c.q. de gezamenlijke crediteuren na de paulianeuze rechtshandeling nadeliger is in vergelijking met de situatie waarin de zekerheidsstelling niet zou hebben plaatsgevonden;
- iii. wetenschap van de benadeling: de individuele crediteur c.q. de curator heeft daarvan de bewijslast, tenzij sprake is van een in de wet of jurisprudentie genoemde uitzonderingssituatie.

Het gevolg van inroeping van de actio pauliana is de vernietiging van de verpanding. Dit betekent dat ervan uit moet worden gegaan dat het pandrecht nimmer tot stand is gekomen. Bij een succesvol beroep op de actio pauliana kunnen (los van de bestuurder, die het verwijt kan krijgen ten onrechte te hebben meegewerkt aan een dergelijke rechtshandeling en op die grond aansprakelijk gesteld kan worden) aldus zowel de financier als de overige groepsvennootschappen daarvan nadeel ondervinden.

Onder omstandigheden kunnen overigens ook rechtshandelingen die de vennootschap verplicht heeft verricht, dus waarvoor wel een rechtsgrond bestond, door de later aangestelde curator worden vernietigd op grond van de actio pauliana ex artikel 47 Fw indien de gezamenlijke schuldeisers in het faillissement door die rechtshandeling zijn benadeeld. Een verplichte rechtshandeling is bijvoorbeeld het betalen van een factuur of het overdragen van een goed waartoe een opeisbare verplichting bestaat. Daarvoor is dan vereist dat hetzij hij die de betaling/het goed ontving, op dat moment wist dat het faillissement van de schuldenaar reeds aangevraagd was, hetzij de betaling het gevolg was van overleg tussen de schuldenaar en de schuldeiser, dat ten doel had laatstgenoemde door die betaling boven andere schuldeisers te begunstigen.

Belang interne vastlegging en administreren geldstromen binnen het concern

Veelal zal het krediet door de bank aan één van de groepsvennootschappen (vaak de holdingvennootschap) ter beschikking worden gesteld, die vervolgens als een soort interne bank fungeert en de gelden naar behoefte beschikbaar stelt aan de afzonderlijke groepsvennootschappen. Hierdoor, maar ook bijvoorbeeld door de aflossing van het krediet door bepaalde groepsvennootschappen, ontstaan binnen de groep dan meerdere financiële kruisverbanden tussen de groepsvennootschappen. Het is zaak die goed te administreren in de rekening-courantverhoudingen ex artikel 6:140 BW. Ook is het zaak de tussen partijen geldende afspraken steeds tijdig en goed vast te leggen en zakelijke voorwaarden (zoals securing met zekerheden, een zakelijke rente en terugbetalingscondities) daarbij af te spreken. Zo wordt gewaarborgd dat de rechten en plichten van de afzonderlijke groepsvennootschappen te allen tijde inzichtelijk zijn. Ook kan zo tijdig ingegrepen worden als blijkt dat de belangen van een bepaalde groepsvennootschap ondergeschikt dreigen te raken aan die van andere groepsvennootschappen en kunnen ongewilde pauliana- en aansprakelijkheidsrisico's zoveel mogelijk voorkomen worden.

Conclusie

Een concernfinanciering kent vele voordelen, maar zoals hierboven beschreven zijn er ook de nodige aandachtspunten waarmee rekening gehouden moet worden. Het is zaak hier bij het aangaan van de financiering, maar ook daarna, op bedacht te zijn en tijdig de nodige maatregelen te nemen. Doet men dit niet, dan kan dit nadelige effecten hebben, niet alleen voor de financier, maar ook voor de vennootschap en haar bestuurders.

Heeft u vragen over concernfinanciering? Wij helpen u graag!

Neem contact op met [Wieneke Lisman](#).

lisman@dvdw.nl

*De sectie Onderneming & Financiering van
DVDW kent diverse specialisten op dit gebied.
Kijk op de [website](#) voor meer informatie.*